

RELIGIA

Klasa VIII - 15 kwietnia 2020

Zapisz w zeszycie

Katecheza

Temat: Reforma gregoriańska.

1. Odmów modlitwę: „Duchu Święty, który oświecasz”
2. Przeczytaj test z katechizmu na str. 131-133.
3. Przepisz zapamiętaj ze str.133 oraz wyjaśnij pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika, konkordat. Wykonane zadanie prześlij do godziny 16:00 dnia 15 kwietnia 2020 na adres: beatamarcinska1@wp.pl lub na Messengera. Wykonaj zdjęcie zeszytu i dołącz je do wiadomości.
4. Polećmy się opiece Matki Bożej, abyśmy mieli siłę zawsze stać wiernie przy Jej Synu. „Pod Twoją obronę”.

Pamiętaj o porannej i wieczornej modlitwie.

40 Reforma gregoriańska

W Kościele dokonywały się wielokrotnie zmiany, polegające na dostosowaniu sposobów głoszenia Ewangelii w nowych okolicznościach. Do takich zmian należy reforma z czasów papieża Grzegorza VII – od jego imienia powstała nazwa „reforma gregoriańska”. By zrozumieć tło tej reformy, zapoznaj się z najważniejszymi terminami związanymi z nią.

Inwestytura – uroczyste nadanie lenna wasalowi (poddanemu) przez seniora (pana, władcę) w zamian za lojalność i posłuszeństwo. W skład inwestytury wchodziło prawo do zarządzania określonym obszarem z władzą sądowniczą, karną i pobierania podatków.

Symonia – handel godnościami oraz stanowiskami kościelnymi.

Ekskomunika – kara za ciężkie wykroczenia, o charakterze poprawczym, pozbawiająca ochrzczonego praw do uczestnictwa w życiu Kościoła. Kiedy ekskomuniką był obłożony władca, poddani byli zwolnieni z obowiązku dochowania mu wierności.

Konkordat – umowa zawierana między papieżem a przedstawicielem danego państwa, normująca stosunki między władzą świecką i kościelną w tym państwie oraz określająca zakres kompetencji obu stron.

Papież św. Grzegorz VII, czując się odpowiedzialnym za Kościół, rozpoczął swój pontyfikat od serii tzw. synodów postnych, na których sprzeciwił się symonii i naruszaniu zasad celibatu. Zabronił biskupom i opatom przyjmować inwestyturę od władców świeckich, co doprowadziło do ostrego sporu z władcą niemieckim Henrykiem IV. Przyszły cesarz chciał mieć wpływ na działalność Kościoła i obsadzanie urzędów kościelnych. Pod jego wpływem w roku 1076 uchwalono pozbawienie urzędu św. Grzegorza. Jednakże papież był nieustępliwy i ekskomunikował Henryka IV. Grzegorz VII ostatecznie utracił Rzym, a Henryk IV ustanowił antypapieża i koronował się na cesarza. Papież umarł na wygnaniu, jednak wcześniej zdążył zapoczątkować wiele reform w Kościele.

Grzegorz VII za źródło zła w Kościele uważał inwestyturę, przez którą urzędy biskupie i opackie otrzymywali ludzie niegodni. Wychodząc z założenia, iż władza biskupa Rzymu pochodzi wprost od Boga (a nie z nadania cesarskiego), przyznawał sobie m.in. prawo pozbawiania duchownego urzędu i praw wykonywania czynności kapłańskich, przywracania i przenoszenia biskupów, orzekania

ważności kanonów prawa kościelnego, dokonywania zmian granic diecezji. Rządził Kościołem silną ręką, bezpośrednio wpływając poprzez swych legatów na sprawy Kościołów lokalnych (m.in. za jego zgodą odbudowano w Polsce struktury metropolii gnieźnieńskiej, zniszczone wskutek reakcji pogaństwa w latach 30. XI w.). Dzięki reformie gregoriańskiej zostały ustanowione nowe zasady wyboru papieża. Nie był już wybierany przez duchowieństwo i lud (jak w starożytności), ani przez cesarza (jak bywało w IX–XI w.), lecz przez kardynałów, jak dzieje się to do dzisiaj.

(oprac. na podst.: Grzegorz VII, w: Religia. Encyklopedia PWN)

Reforma gregoriańska dotyczyła również zmian w liturgii. Podkreślanie jedności było jednym z priorytetów w tamtych czasach, w myśl zasady: „jeden Kościół, jedno państwo, jedna liturgia, jedna kultura”. Ujednoliceniu liturgii przysłużyło się wprowadzenie ksiąg liturgicznych w rycie rzymskim.

Preambuła do Konstytucji RP odwołuje się do Boga i kultury zakorzenionej w chrześcijaństwie. Zadania stawiane nam jako obywatelom RP mamy wypełniać w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem. Jednak również nasze przekonania i wartości jako katolików powinny być szanowane i respektowane, w tym prawo do wyznawania wiary w Jezusa Chrystusa i życia według Jego nauki. Takie prawo zapewnia nam Konstytucja RP z 1997 r.

Konstytucja RP Art. 53.

1. Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii.
2. Wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii obejmuje także posiadanie świątyń i innych miejsc kultu w zależności od potrzeb ludzi wierzących oraz prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują.
3. Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem. (...)
4. Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób.
5. Wolność uzewnętrzniania religii może być ograniczona jedynie w drodze ustawy i tylko wtedy, gdy jest to konieczne do ochrony bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, zdrowia, moralności lub wolności i praw innych osób.

6. Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych.

7. Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.

WIEM, ŻE
Konstytucja RP
daje mi prawo
wyznawania
wiary w Jezusa

? Zastanów się

- Jakie obowiązki nakłada na ciebie Preambuła Konstytucji RP?
- W jaki sposób wywiązujesz się ze swoich obowiązków?
- Jakie prawa obywatela zapewnia ci Konstytucja RP?
- W jaki sposób korzystasz z tych praw?

! Zapamiętaj

Reforma gregoriańska przyczyniła się do:

- wzrostu autorytetu papieża jako najwyższej normy prawa kościelnego,
- ujednoczenia struktur w Kościele i rozwoju kurii,
- rozbudowania praktyki wysyłania legatów papieskich,
- zrzeczenia się przez cesarza inwestytury kościelnej,
- nakazu celibatu dla duchowieństwa,
- usunięcia symonii,
- ustanowienia konkordatu.

Obecnie w Polsce obowiązuje konkordat podpisany przez państwo watykańskie i państwo polskie w 1993 r.

✓ Zadanie

1. Napisz w kilku punktach, jaki wpływ na Kościół Europy Zachodniej i Polski miały reformy przeprowadzone przez Grzegorza VII.
2. Napisz, jakie prawa gwarantuje katolikom w Polsce Konstytucja RP.
3. Podaj argumenty potwierdzające prawo katolików do publicznego wyznawania swojej religii w Polsce.